
VALINNAISET 9. LK

Rieskalähteen koulu
2025–2026

Sisällys

Taide- ja taitoaineiden valinnaistunnit 9. lk (2vvt)	4
Musiikin valinnaistunnit	4
Kuvataiteen valinnaistunnit	4
Käsityön valinnaistunnit	4
Liikunnan valinnaistunnit	5
Kotitalouden valinnaistunnit	5
Valinnaisainekurssit 9. lk (1vvt)	6
Puheilmaisu (SUK) SY 1vvt	7
Ruotsin kertauskurssi (RU) SY 1vvt	8
Englannin jatkokurssi (EN) SY 1vvt	9
Matematiikkaan kertauskurssi (MA) SY 1vvt	10
Lukion matematiikkaan valmentava kurssi (MA) SY 1vvt	11
Sotahistoria (HI) SY 1vvt	12
Lakitiedon kurssi (YH) SY 1vvt	13
Matkalle, maailmalle, yrittämään ja omaan kotiin, kaupalliset aineet (YH) SY 1vvt	14
Esiintymiskurssi (MU) SY 1vvt	15
Musiikin kuuntelukurssi (MU) 1 vvt	16
Pientä kivaa tekstiilimateriaaleista (KS) SY 1vvt	17
Tekninen työ (KS) SY 1vvt	18
Fit-kurssi (LI) SY 1vvt	19
Pelikurssi (LI) SY 1vvt	19
Uudet lajit -kurssi (LI) 1vvt	20
Kotitalouden valinnainen kurssi (KO) SY 1vvt	21
Hygieniaosaamiskurssi (KO) SY 1vvt	22
Kurkistus maailman ruokakulttuureihin (KO) SY 1vvt	23
Laborointikurssi (BI, KE, TE) SO 1vvt	24
Media (KU) SO 1vvt	25
Kuvataide (KU) SO 1vvt	26
Retkeilykurssi (LI) SO 1vvt	27
Pikselistä tuotteeksi (KS, MA) SO 1vvt	28
Tietotekniikan perusteet (MA) SO 1vvt	29
Koodausta kaikille (MA) SO 1vvt	30

VALINNAISAININVALINNAT RIESKALÄHTEEN KOULUSSA

Taide- ja taitoaineiden valinnaistunnit 2 vvt (TaiTai)

- Valitaan yksi kahden vuosiviikkotunnin (2vvt) valinnaisaine
- Kertaavat 7. luokan pakollisen taide- ja taitoaineiden oppimääriä
- Arvioidaan arvosanoin 4 – 10
- Voi nostaa, pitää ennallaan tai laskea 7. luokan pakollisen aineen arvosanaa kotitaloudessa, käsityössä tai kuvataiteessa, 8. luokan arvosanaa musiikissa ja 9. luokan arvosanaa liikunnassa kuvataiteessa, 8. luokan arvosanaa musiikissa ja 9. luokan arvosanaa liikunnassa
- 8. luokalla valittua ainetta voi halutessaan jatkaa 9. luokalla

Valinnaisainekurssit 1vvt

- Valitaan kolme yhden vuosiviikkotunnin (1vvt) valinnaisainekurssia
- Voivat olla taide- ja taitoaineita tai muita valinnaisia aineita
- Arvioidaan hyväksytyt/hylätyt
- Teknologia ja B2-kielet (saksa tai espanja) jatkuvat automaattisesti 9. luokalla
- Teknologiaa ja B2 kieltä opiskellaan 9. luokalla 2vvt, joten 9. luokalla valitaan vain yksi 1vvt valinnaisainekurssi (jos olet näiden lisäksi matematiikkaluokalla, et voi valita yhtään valinnaiskurssia)

	8.lk	9.lk
Taide- ja taitoaineiden valinnaistunnit	2vvt	2vvt
Valinnaisaineet Yleisluokilla	4vvt	3vvt
Matematiikkaluokilla	4vvt	2vvt

TaiTAI -tunnit

Musiikki
Kotitalous
Liikunta
Käsityö
Kuvataide

Valinnaisainekurssit 1 vvt

SYVENTÄVÄT

Puheilmaisu
Ruotsin kertauskurssi
Englannin jatkokurssi
Matematiikan kertauskurssi
Lukion matematiikkaan valmentava kurssi
Sotahistoria
Lakitiedon kurssi
Matkalle, maailmalle ja yrittämään, kaupallisten aineiden kurssi
Esiintymiskurssi
Musiikin kuuntelukurssi
Pientä kivaa tekstiilimateriaaleista
Tekninen työ
Fit-kurssi
Pelikurssi
Uudet lajit -kurssi
Kotitalouden valinnaiskurssi
Hygieniaosaamiskurssi
Kurkistus maailman ruokakulttuureihin

SOVELTAVAT

Laborointikurssi (BI, KE, TE)
Media (KU)
Kuvataide (KU)
Retkeilykurssi (LI)
Pikseleistä tuotteeksi (KS)
Tietotekniikan perusteet (MA)
Koodausta kaikille (MA)

Taide- ja taitoaineiden valinnaistunnit 9. lk (2vvt)

Oppilas valitsee yhden taide- ja taitoaineen valinnaistunnit (2vvt) seuraavista viidestä vaihtoehdosta:

Musiikin valinnaistunnit

Valinnaisten musiikin opintojen tavoitteena on ohjata oppilasta monipuoliseen musiikilliseen toimintaan ja aktiiviseen kulttuuriseen osallisuuteen. Tavoitteena on syventää opittuja musisointitaitoja ja antaa valmiuksia omaehtoiseen musiikkiharrastukseen.

Valinnaistunneilla harjoitellaan laulua ja eri soittimia oppilaan valinnan mukaan. Kappalevalinnoissa huomioidaan oppilaiden taitotaso ja toiveet. Vahvistetaan nuotinlukutaitoa. Tehdään improvisointiharjoituksia. Kokeillaan biisintekoa musiikkiteknologian avulla. Tutustutaan eri kulttuurien ja aikakausien musiikillisiin ilmiöihin. Tarjotaan mahdollisuuksia esiintymisiin koulun tilaisuuksissa.

Työtapoina ovat laulu, soitto, kuuntelu, musiikillinen ideointi, keskustelu ja ryhmätyöt.

Kuvataiteen valinnaistunnit

Oppiaine johdattaa oppilaat tutkimaan, syventämään ja ilmaisemaan omaa taiteellista työskentelyä eri kuvataiteen materiaalien, tekniikoiden ja välineiden avulla. Opiskelussa hyödynnetään mm. piirtämistä, maalausta, valokuvausta, massoja ja eri taidegrafikan tekniikoita. Työskentely harjaannuttaa kokemukselliseen ja toiminnalliseen oppimiseen.

Oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia yhdessä toimimiseen ja omiin projekteihin sekä mahdollisuutta tutustua koulun ulkopuolisiin toimijoihin. Opetus harjaannuttaa hyödyntämään tieto- ja viestintäteknologioita ja verkkoympäristöjä luovasti tarjoten edellytyksiä perusopetuksen jälkeisille opinnoille.

Käsityön valinnaistunnit

Käsityö toteutetaan monimateriaalisena oppimiskokonaisuutena, jossa eri materiaaleja ja tekniikoita harjoitellaan ja tehdään joko samassa työssä tai erikseen. Materiaalit sisältävät teknisen työn kovat materiaalit ja tekstiilityön pehmeät materiaalit. Tekniikat syventävät 7. luokalla opittuja taitoja. Käsityön opiskelusta osa tapahtuu tekstiilityön luokassa ja osa teknisen työn luokassa. Apuna käytetään mahdollisesti myös teknologian osa-alueita työskentelyn tukena.

Käsityöhön kuuluu tuotteen tai teoksen itsenäinen tai yhteisöllinen suunnittelu, valmistus ja oman tai yhteisen käsityöprosessin arviointi. Käsityön tekeminen on tutkivaa, keksivää ja kokeilevaa toimintaa ja siinä toteutetaan ennakkoluulottomasti erilaisia visuaalisia, materiaalisia, teknisiä sekä valmistusmenetelmällisiä ratkaisuja.

Käsityön merkitys on pitkäjänteisessä ja innovatiivisessa työskentelyprosessissa sekä itsetuntoa vahvistavassa, mielihyvää tuottavassa kokemuksessa. Käsityön materiaalivalinnoilla ja tekniikoilla voidaan tukea ja vahvistaa oppilaan tulevaisuuden jatko-opiskeluun ja työelämään vaikuttavia päätöksiä.

Liikunnan valinnaistunnit

”Liikutaan yhdessä minäkäsitystä ja osallisuutta vahvistaen, taitoja soveltaen.”

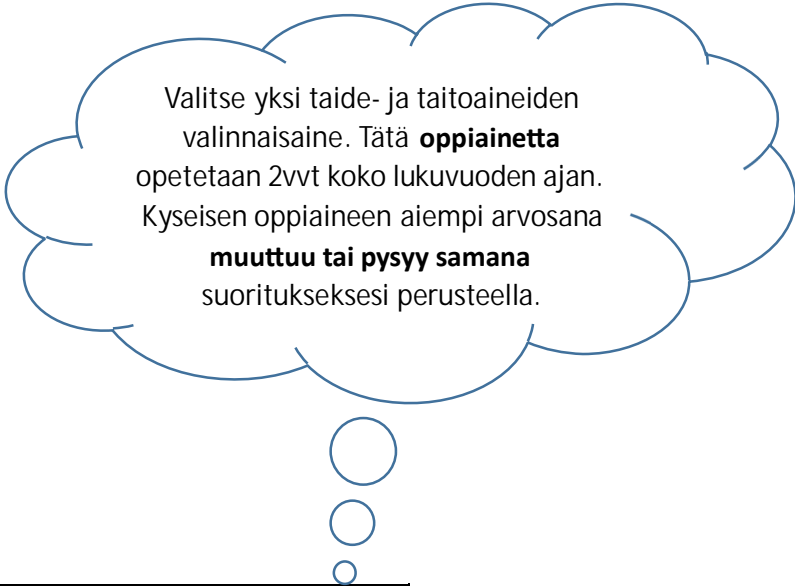
Liikunnan valinnaistunneilla pääpaino on monipuolisessa perustaitojen soveltamisessa ja fyysisten ominaisuuksien harjoittamisen opiskelussa eri liikuntamuotojen ja -lajien avulla. Erityisen tärkeää on vahvistaa oppilaan myönteistä minäkäsitystä ja oman muuttuvan kehon hyväksymistä. Opetus tukee oppilaiden hyvinvointia, kasvua itsenäisyyteen, osallisuuteen sekä kannustaa terveyttä edistävään omaehtoiseen liikunnan harrastamiseen. Oppilaat osallistuvat kehitysvaiheensa mukaisesti toiminnan suunnitteluun sekä ottavat vastuuta omasta ja ryhmän toiminnasta.

Kotitalouden valinnaistunnit

Kotitalouden valinnaisissa opinnoissa syvennetään ja laajennetaan tietopohjaa ja taitoja kokonaisuuksiksi. Opetuksessa edistetään kädentaitoja ja luovuutta sekä kykyä tehdä valintoja ja toimia kodin arjessa kestävästi.

Oppiaineen keskeiset sisältöalueet ovat ruokaosaaminen ja ruokakulttuuri, asuminen ja yhdessä eläminen sekä kuluttaja- ja talousosaaminen kodissa. Valinnaisen kotitalouden sisältö muokkautuu oppilaiden toiveiden sekä ryhmän tarpeiden mukaan.

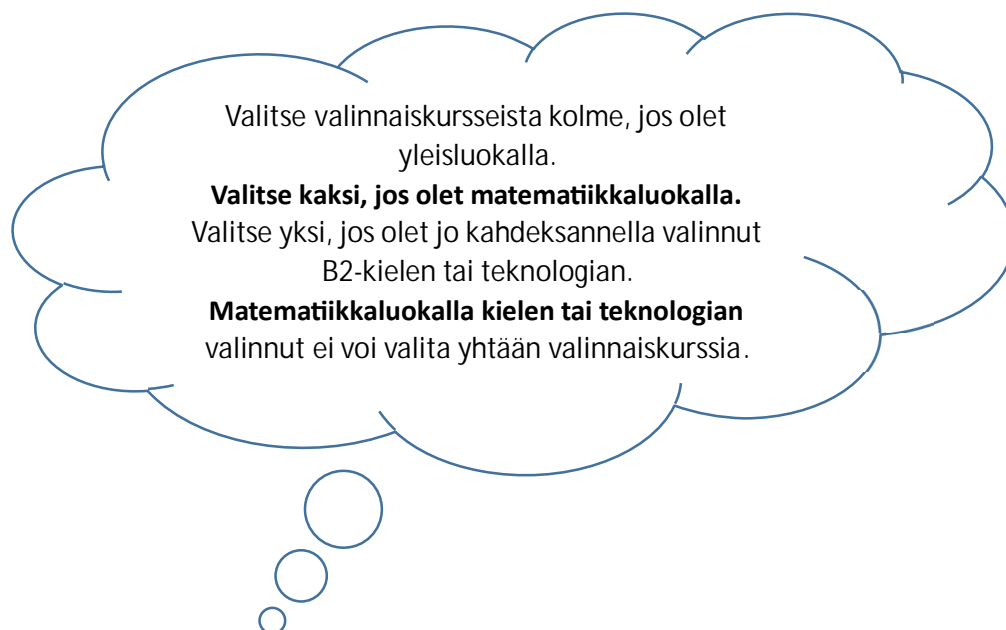
Kotitalouden monipuolisia taitoja opitaan vaihtelevia työtapoja käyttäen ja soveltamalla tietoa käytäntöön. Kotitaloudessa työskennellään ryhmissä tehden yksilö- ja paritöitä. Oppilaan omatoiminen ja vastuullinen työskentely korostuu syventävissä opinnoissa.

Valitse yksi taide- ja taitoaineiden valinnaisaine. Tätä **oppiainetta** opetetaan 2vvt koko lukuvuoden ajan. Kyseisen oppiaineen aiempi arvosana **muuttuu tai pysyy samana** suorituksesi perusteella.

	9.lk
Taide- ja taitoaineiden valinnaistunnit	2vvt

Valinnaisainekurssit 9. lk (1vvt)

Valinnaiskurssit	9. lk
Yleislukalla	3 vvt
Matematiikkaluokalla	2 vvt

Ohjeet tekstin rakenteesta

- Jokaisen kurssin kohdalla on opettajien laatima kurssin esittely, sen tavoitteet, sisällöt, työtavat sekä arviointi

Jokainen valinnainen aine arvioidaan omalla oppiaineenaan käyttäen ko. oppiaineen tavoitteiden (T) valtakunnallisia arviointikriteereitä mahdollisin kurssikohtaisin painotuksin tai lisäyksin, myös laaja-alainen osaaminen (L) ovat osa arviointia, taulukko löytyy koulun vuosisuunnitelmasta ja blogista

- Alle kaksi vuosiviikkotuntia käsittävät valinnaiset aineet arvioidaan sanallisesti "hyväksytty" "hylätty"
- Mikäli sanallisesti arvioitu yhden tunnin valinnainen aine katsotaan jonkin yhteisen aineen syventäviksi opinnoiksi, sen suoritus voi korottaa kyseisen oppiaineen arvosanaa
- Kurssitiedoissa SY tarkoittaa yhteisen oppiaineen syventäviä opintoja ja SO useamman oppiaineen tai muuten soveltavia opintoja

SYVENTÄVÄT (SY) VALINNAISKURSSIT

ÄIDINKIELI JA KIRJALLISUUS

Puheilmaisu (SUK) SY 1vvt

Puheilmaisu on oman tekemisen ja toiminnan aine. Keskitytään erilaisiin laajempiin suullista ilmaisua vaativiin pari- työ ryhmätyöprojekteihin. Ryhmän oma halu, toiminnallisuus ja ideointi ovat projektien pohjana.

Tavoitteet

- Puheilmaisuuden tavoitteena on harjoitella ja saada rohkeutta omaan suulliseen ilmaisuun. Tavoite on lisätä taitoa toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa muiden ihmisten kanssa. Lisäksi opit tunnistamaan ja arvioimaan erilaisia suullisia vuorovaikutustilanteita sekä löytämään omat vahvuutesi suullisessa ilmaisussa. Lisäksi opitaan kunnioittamaan jokaisen omaa persoonallista ilmaisua.

Sisällöt

- Puheilmaisu sisältää erilaisia suullisia harjoituksia. Teemme ilmaisuun liittyviä heräteharjoituksia ja rakennamme myös kokonaisia vuorovaikutustilanteita. Keskitymme sekä sanattomaan nonverbaaliin viestintään kuin sanalliseen verbaaliin viestintään. Harjoituksia teemme oman ryhmän kesken mutta mahdollisuuksien mukaan myös koulun ulkopuolella aidoissa vuorovaikutusympäristöissä.

Työtavat

- Työskentelemme pareittain ja erikokoisissa pienissä ryhmissä. Ryhmät vaihtuvat eri harjoituksissa, jotta opimme työskentelemään erilaisten ihmisten kanssa. Harjoituksissa valmistelemme ja harjoittelemme tehtävän mukaisen toiminnan, minkä jälkeen harjoitukset puretaan koko ison ryhmän kesken. Palautteen antaminen ja rakentavan kommentoinnin esittäminen on myös keskeistä toiminnassa.

Arviointi

- Lyhytkurssi arvioidaan arvosanoilla hyväksytty/hylätty.
- Arviointi perustuu aktiiviseen osallistumiseen ryhmässä erilaisia harjoituksia tehtäessä. Läsnäolo on suullisessa ilmaisussa tärkeää. Myös kuuntelemisen taito ja muiden huomioiminen vuorovaikutustilanteissa on keskeinen arvioinnin peruste puheilmaisussa.
- Hyväksytyyn suoritukseen vaaditaan läsnäolo ja osallistuminen kannustavalla sekä yhteistyökykyisellä asenteella ryhmän projekteihin. Oppilas ymmärtää itsearviointin kautta oman persoonansa vahvuudet ja kehittämistä vaativat osaalueet suullisessa vuorovaikutuksessa.

RUOTSI

Ruotsin kertauskurssi (RU) SY 1vvt

Kaipaanko tukea ruotsin opinnoissasi tai rohkeutta käyttää ruotsin kieltä? Ruotsia tarvitaan jatkoopinnoissa, ja kielitaidosta on hyötyä niin työelämässä kuin vapaa-aikanakin.

Tavoitteet

- Ruotsin kertauskurssin tavoitteena on tukea ruotsin opiskelua ja edistää kielenopiskelutaitoja. Kurssilla kerrataan 6.-8. vuosiluokilla opittuja asioita, sekä vahvistetaan ja syvennetään taitoja jatko-opintoja varten.

Sisällöt

- Kurssilla harjoitellaan ruotsin perusrakenteita ja kielioppia. Lisäksi käydään läpi arkielämän vuorovaikutustilanteita ja kartutetaan niissä tarvittavaa sanavarastoa.

Työtavat

- Kurssin aikana tehdään sekä kirjallisia että suullisia harjoituksia. Työskentely tapahtuu itsenäisesti, pareittain ja ryhmissä.

Arviointi

- Lyhytkurssi arvioidaan arvosanoilla hyväksytty / hylätty. Hyväksytyn suorituksen vaatimukset ovat säännöllinen läsnäolo, aktiivinen tuntityöskentely ja annettujen tehtävien suorittaminen ajallaan.

ENGLANTI

Englannin jatkokurssi (EN) SY 1vvt

Lisää englantia? Hiukan erilaista opiskelua kuin tavallisilla englannin tunneilla?
Keskusteluharjoituksia, tiedon etsintää, elokuva-arvostelua ja kaikkea muuta mukavaa!

Tavoitteet

- Englannin jatkokurssin tavoitteena on kielitaidon laajentaminen ja vahvistaminen.

Sisällöt

- Sisällöt valitaan vuosittain yhdessä oppilaiden kanssa.

Työtavat

- Suulliset ja kirjalliset tehtävät. Monipuolisesti keskusteluharjoituksia.
- Yksilö- ja ryhmätöitä suullisesti ja kirjallisesti.

Arviointi

- Hyväksytyt/ hylätyt. Hyväksytyt kurssin vaatimukset: säännöllinen läsnäolo, aktiivinen tuntityöskentely ja annettujen tehtävien suorittaminen ajallaan.

MATEMATIIKKA

Matematiikkaan kertauskurssi (MA) SY 1vvt

Matematiikan opinnot antavat perusvalmiudet niin arjen tilanteisiin kuin jatko-opintoihin ja työelämäänkin. Matematiikan tietoja ja taitoja tarvitaan kaikilla aloilla ja kaikissa jatko-opinnoissa.

Tavoitteet

- Matematiikan kertauskurssin tavoitteena on, että oppilas ymmärtää matemaattisten käsitteiden merkityksen ja oppii peruslaskutaitoja.
- Opiskelussa olennaista on loogisen päättelykyvyn kehittyminen sekä matemaattisen ajattelun suullisen ja kirjallisen ilmaisun harjoittelu.
- Oppilasta ohjataan soveltamaan matematiikkaa eri ympäristöissä, monipuolisia menetelmiä hyödyntäen. Pyrkimyksenä on, että oppilas kokee oivaltamisen iloa erilaisten tehtävien parissa.

Sisällöt

- Poimitaan sisällöistä keskeisimpiä matematiikan aiheita oppilaiden tarpeen ja kiinnostuksen mukaan.

Työtavat

- Työtavat vaihtelevat ja osa opiskelusta voi tapahtua muualla kuin koulussa.
- Tehdään yksilö- ja ryhmätöitä niin oppilas- ja opettajakeskeisesti.

Arviointi

- Arvioidaan hyväksytty tai hylätty. Oppilas saa hyväksytyin suorituksen, mikäli hän käy säännöllisesti oppitunneilla sekä tekee ahkerasti annettuja tehtäviä kykyjensä mukaan.

Lukion matematiikkaan valmentava kurssi (MA) SY 1vvt

Matematiikan opiskelun tavoitteena on, että oppilas ymmärtää matemaattisten käsitteiden merkityksen ja oppii peruslaskutaitoja. Opiskelussa olennaista on loogisen päättelykyvyn kehittyminen sekä matemaattisen ajattelun suullisen ja kirjallisen ilmaisun harjoittelu. Oppilasta ohjataan soveltamaan matematiikkaa eri ympäristöissä, monipuolisia menetelmiä hyödyntäen. Pyrkimyksenä on, että oppilas kokee oivaltamisen iloa erilaisten tehtävien parissa.

Tavoitteet

- Oppilas vahvistaa matemaattista osaamista tähtäimenä lukion matematiikan vaatimukset. Oppilaalle tarjotaan mahdollisuus tutustua etukäteen lukion matematiikkaan erilaisten tehtävien muodossa sekä samalla kerrataan ja vahvistetaan peruskoulun oppisisältöjä.

Sisällöt

- Poimitaan lukion sisällöistä erilaisia kiinnostavia matemaattisia ilmiöitä ja tehtäviä.

Työtavat

- Työtavat vaihtelevat ja osa opiskelusta voi tapahtua muualla kuin koulussa.
- Tehdään yksilö- ja ryhmätöitä niin oppilas- kuin opettajakeskeisesti.

Arviointi

- Arvioidaan hyväksytty tai hylätty. Hyväksytyyn suoritukseen vaaditaan aktiivinen läsnäolo.

HISTORIA

Sotahistoria (HI) SY 1vvt

Sotahistorian syventävän kurssin tehtävänä on antaa valmiuksia arvioida ihmisen toiminnan eettisyyttä ja pohtimaan sodan oikeutusta. Kurssilla käsitellään sodankäynnin keskeisiä taktisia ja strategisia muutoksia. Teknologisen kehityksen seuraaminen sodankäynnin näkökulmasta on myös keskeisellä sijalla. Tarkoituksena on oppia ymmärtämään maailman tämänhetkisiä konflikteja ja sotia sekä niiden taustoja.

Tavoitteet

SOTAHISTORIAN JATKOKURSSIN opetuksen tavoitteena on, että oppilas

- Saa valmiuksia arvioida ihmisen toiminnan eettisyyttä ja pohtimaan sodan oikeutusta.
- Saa tietoja sodankäynnin keskeisistä taktisista muutoksista.
- Oppii näkemään teknologian merkityksen sodankäynnissä.
- Oppii suhtautumaan kriittisesti sotahistoriallisiin lähteisiin. Ymmärtää, että lähteet voivat poiketa runsaasti toisistaan, koska sodan osapuolien kertomukset samasta asiasta saattavat poiketa paljon.
Oppii ymmärtämään maailman tämänhetkisiä konflikteja ja niiden taustoja.

Sisällöt

- ”Verellä ja raudalla”, perehdytään konflikteihin alkaen Toisesta maailmansodasta nykypäivään.
- ”Atomipommista elektromagneettiseen pulssiin”, aseteknologian kehitys II maailmansodasta nykypäivään.
- ”Salamasodasta kybersodankäyntiin”, sotataktiikan muutokset.
- Naiset ja lapset sodassa.

Työtavat

- Työmenetelminä ovat opetuskeskustelu ja sitä täydennetään pari- ja ryhmätöillä sekä itsenäisellä työskentelyllä. Oppiaineessa hyödynnetään paljon kuva- ja elokuvamateriaalia.

Arviointi

- Lyhytkurssi arvioidaan arvosanoilla hyväksyty/hylätty.
- Oppiaineen arviointi perustuu tuntiaktiivisuuteen, mahdolliseen kokeeseen, ryhmä- ja muissa vastaavissa töissä osoitettuun ahkeruuteen ja tuloksellisuuteen. Myös oppiaineeseen liittyvä harrastuneisuus vaikuttaa oppilaan arviointiin.
- Sotahistoria katsotaan historian syventäviksi opinnoiksi. Valinnaisen sotahistorian suoritus voi korottaa kaikille yhteisen historian arvosanaa.

Lakitiedon kurssi (YH) SY 1vvt

Tavoitteet

- Yhteiskunnan pelisäännöt erityisesti rikosoikeuden näkövinkkelistä eli mitä on oikeus ja miten se Suomessa toimii.
- Vierailujen ja vierailijoiden kautta tutustuminen erilaisiin nuoren kannalta oleellisiin oikeuteen liittyviin toimintoihin.
- Jokaisessa maassa on oma oikeuskulttuurinsa.
- Oikeuden käyttöön liittyvien käsitteiden ja käytänteiden ymmärrys haltuun

Sisällöt

- Mitä on oikeus? Oikeustoimikelpoisuus
- Mitä tapahtuu käräjäoikeudessa?
  - Menemme seuraamaan rikosoikeudenistuntoja Oikeustalolle VarsinaisSuomen käräjäoikeuteen.
- Mikä on hovioikeus?
  - Pyrimme vierailemaan Turun hovioikeudessa
- Rikos, rangaistus ja vahingonkorvaus – rikoksesta aiheutuvat seuraukset
  - Vieraana sovittelutoimiston edustaja
  - Vieraana RIKU:n eli Rikosuhripäivystyksen edustaja
- Syyttäjä- ja tuomioistuinlaitos
  - Vieraana Suomen asianajajaliiton edustaja
- Nuori rikoksenteekijä ja nuorta tukevaa toimintaa, mistä nuori saa apua oikeustoimissa
  - Vierailu oikeusaputoimistossa
  - Vierailu Lasten- ja nuorten turvatalolla
- Poliisin työ ja toiminta

Työtavat

- Työmenetelminä ovat opetuskeskustelu ja sitä täydennetään pari- ja ryhmätöillä sekä itsenäisellä työskentelyllä. Oppiaineessa hyödynnetään vierailuja ja vierailijoita.

Arviointi

- Lyhytkurssi arvioidaan arvosanoilla hyväksytty/hylätty.
- Oppiaineen arviointi perustuu tuntiaktiivisuuteen, mahdolliseen kokeeseen, ryhmä- ja muissa vastaavissa töissä osoitettuun ahkeruuteen ja tuloksellisuuteen sekä tunneille osallistumiseen.

Matkalle, maailmalle, yrittämään ja omaan kotiin, kaupalliset aineet (YH) SY 1vvt

Tavoitteet

KAUPALLISTEN AINEIDEN JATKOKURSSIN tavoitteena on antaa valmiuksia turvalliseen matkustamiseen ja eri kulttuurialueilla liikkumiseen. Tutustumme ensimmäiseen omaan kotiin muuttaessa tarpeellisiin tietoihin, sopimuksiin ja varusteisiin. Lisäksi perehdymme yrittäjyyden vaatimuksiin ja mainoskriittisyyteen. Kurssi valmentaa nuorta oman elämän ja talouden hallintaan.

Sisällöt

- Härmäläinen perusjuntti! Miten muut näkevät suomalaiset ja miten me näemme muut eli kulttuurien erilaisuus sekä käyttäytyminen eri kulttuureissa. Auttaa kohtaamaan muista kulttuureista tulevia ihmisiä.
- Mutkattomasti matkalle! Matkailupalvelut ja matkavalmistelut.
- Omaan kämppään! Asuminen, eri asumismuodot ja itsenäisen asumisen ABC.
- Perustamme yrityksen! Yritystoiminnan aloittamisen perusteet.
- Hyvää ja halpaa? Mainoskriittisyys ja markkinointi.

Työtavat

- Työmenetelminä ovat opetuskeskustelu ja sitä täydennetään pari- ja ryhmätöillä sekä itsenäisellä työskentelyllä. Oppiaineessa hyödynnetään paljon uutis- ja ajankohtaismateriaalia.

Arviointi

- Lyhytkurssi arvioidaan arvosanoilla hyväksyty/hylätty.
- Oppiaineen arviointi perustuu tuntiaktiivisuuteen, mahdolliseen kokeeseen, ryhmä- ja muissa vastaavissa töissä osoitettuun ahkeruuteen ja tuloksellisuuteen sekä tunneille osallistumiseen.

MUSIIKKI

Esiintymiskurssi (MU) SY 1vvt

Tavoitteet

- Kurssin tavoitteena on syventää musiikillisia taitoja soittajana, laulajana ja musisoivan ryhmän jäsenenä sekä harjoitella oman musiikkiprojektin ideoimista, suunnittelua ja toteuttamista yhdessä ryhmän kanssa. Tavoitteena on myös ymmärtää harjoittelun merkitys tavoitteiden saavuttamiseksi.

Sisällöt

- Suunnitellaan ja toteutetaan yhdessä ideoitu projekti: esim. musiikkiesitys koulun juhlaan, konsertti tai musiikinäytelmä. Valitaan teemaan sopiva laulu/soittoohjelmisto oppilaiden toiveet ja vahvuudet huomioon ottaen.

Työtavat

- Musiikkiprojektin luova ideointi ja suunnittelu, ohjelmiston valinta
- Omien ja yhteisten laulu- ja soitto-osuuksien sekä näyttämötoteutuksen harjoittelu
- Mikrofonien, instrumenttien, vahvistimien ja äänentoistolaitteiden oikean käytön harjoittelu sekä miksaaminen
- Musiikkiprojektin esittäminen

Arviointi

- Lyhytkurssi arvioidaan arvosanoilla hyväksytty/hylätty. Hyväksytty arvosana edellyttää säännöllistä läsnäoloa ja osallistumista oppitunneilla sekä rakentavaa toimintaa ryhmän jäsenenä yhteisen projektin edistämiseksi.
- Arviointikriteerit ovat samat kuin musiikin päättöarvioinnissa.

Musiikin kuuntelukurssi (MU) 1 vvt

Tavoitteet

- Oppia kuuntelemaan musiikkia tavallista tarkemmin ja keskustelemaan siitä yhdessä.
- Tehdä avoimin korvin tutkimusmatka musiikin moniin eri puoliin ja selvittää, millainen musiikki juuri sinua puhuttelee ja miksi.
- Oppia nauttimaan musiikista enemmän ja ymmärtää, miten sitä voi käyttää oman hyvinvoinnin tukena.

Sisällöt

Lähestymme musiikkia joka kerta jonkin teeman kautta syventyen musiikin kuuntelun eri puoliin:

- musiikki tunteiden ilmaisijana ja synnyttäjänä
- tunnelmien luominen musiikilla
- tarinoiden kertominen
- yhteiskunnallinen vaikuttaminen ja voimaantuminen
- identiteetin ja yhteisöllisyyden rakentaminen
- musiikin yhteys muihin taiteisiin
- musiikki kurkistusaukkona historiaan ja kulttuureihin
- musiikki arjen äänimaisemana
- energisoiva tai rauhoittava musiikki

Työtavat

- Kuunnellaan musiikkia eri tyylilajeista, aikakausilta ja myös ympäri maailmaa.
- Tehdään kuunteluun liittyviä tehtäviä/harjoituksia yksin, parin kanssa tai ryhmissä ja keskustellaan myös koko ryhmän kesken. Harjoituksissa herätellään mielikuvitusta ja luovaa ajattelua sekä opetellaan rentoutumaan musiikin avulla.
- Kurssilla ei käytetä lainkaan omia puhelimia tai älylaitteita.
- Kuunneltavat kappaleet ovat opettajan valitsemissa ja liittyvät joka kerta eri teemaan, mutta tunnin päätteeksi kuunnellaan aina yksi oppilaiden itse valitsema kappale.

Arviointi

- Lyhytkurssi arvioidaan arvosanoilla hyväksytty/hylätty.
- Hyväksytyyn suoritukseen vaaditaan säännöllinen läsnäolo tunneilla, keskittyminen kuunteluun, kuuntelurauhan antaminen myös muille sekä osallistuminen kurssin harjoituksiin ja tehtäviin.

KÄSITYÖ

Pientä kivaa tekstiilimateriaaleista (KS) SY 1vvt

Oppilas saa kurssin alussa valita itselleen sopivimmat tavoitteet, sisällöt ja työtavat. Eli kurssin voi suorittaa joko pieniä vaihtelevia töitä tehden tai siten, että suunnittelee ja toteuttaa yhden isomman työn neuloen tai virkaten.

Tavoitteet

- Syventää ja monipuolistaa oppilaan osaamista tekstiilityön tekniikoissa.
- Harjoitella oman työn ja toiminnan suunnittelua.
- Harjoitella erilaisten ohjeiden (kuvalliset, sanalliset, ohjevideot) seuraamista.
- Saada onnistumisen kokemuksia käsityön parissa.

Sisällöt

- Useita nopeasti valmistuvia tekniikkakokeiluja eli esimerkiksi koruja, koristeita, avaimenperiä ja erilaisia nyörejä. Mahdollisuus valmistaa myös isompia makrameetöitä, kuten amppeli, unisieppari tai jokin muu seinävaate.
- Oman työskentelyn ja oppimisen reflektointi.

TAI VAIHTOEHTOISESTI

- Oman neule- tai virkkaustyön suunnittelu ja toteutus valmiin ohjeen tai oman suunnitelman mukaisesti. Työ voi olla mikä tahansa oppilaan taitotasoon sopiva tuote, kuten lapaset, sukat tai esimerkiksi virkattu hahmo.
- Oman työskentelyn ja oppimisen reflektointi.

Työtavat

- Erikoistekniikat kuten esimerkiksi makramee ja muut punonta- tai solmutyöt, neulahuovutus, helmityöt ja tuftaus.
- Oman etenemisen dokumentointi kuvin ja tekstein sähköiseen kansioon.
- Itsearviointi kurssin lopuksi.

TAI VAIHTOEHTOISESTI

- Neulonta tai virkkaus oppilaan oman kiinnostuksen mukaan.
- Oman etenemisen dokumentointi kuvin ja tekstein sähköiseen kansioon.
- Itsearviointi kurssin lopuksi.

Arviointi

- Lyhytkurssi arvioidaan arvosanoilla hyväksytty/hylätty. Hyväksytty kurssi edellyttää säännöllistä läsnäoloa ja aktiivista työskentelyä kurssin tavoitteiden saavuttamiseksi.

Tekninen työ (KS) SY 1vvt

Tavoitteet

- Valinnaisen teknisen työn tavoitteena on, että oppilas syventää ja soveltaa jo opittuja teknisen työn perustaitoja sekä oppii suunnittelemaan ja piirtämään kuvat tuotteesta.
- Oppilaalla on mahdollisuus tutustua erilaisiin työstömenetelmiin ja syventää jo opittuja taitoja, esimerkiksi ammatillisia opintoja ajatellen.

Sisällöt

- Opettajan johdolla tehdään mahdollisesti yhteinen työ tai oppilaat suunnittelevat ja valmistavat itse haluamiaan esineitä.

Työtavat

- Opettajajohtoisesti opitaan mahdollisesti uusia työtapoja. Oppilasta ohjataan itsenäiseen suunnitteluun ja tiedon hakemiseen.
- Mahdollisesti harjoitellaan jatko-opiskelupaikassa tarvittavia työtapoja ja menetelmiä.

Arviointi

- Arvostellaan hyväksyty/hylätty.
- Hyväksyty arvosana vaatii aktiivista läsnäoloa tunneilla sekä turvallista ja asiallista käyttäytymistä teknisen työn tiloissa.

LIIKUNTA

Fit-kurssi (LI) SY 1vvt

Tavoitteet

- Kurssin tavoitteena on tutustua erilaisiin kuntoiluunmuotoihin ja saada virikkeitä oman fyysisen kunnon ja liikkuvuuden parantamiseen.

Sisällöt

- Kurssin lajit suunnitellaan yhdessä ryhmän kanssa
- harjoitetaan tuttuja kuntoiluunmuotoja (esim. kuntosali, kahvakuula)
- Tutustuminen uusiin lajeihin (esim. Hiit, tabata, bodypump, spinning, jooga, pilates yms.)

Työtavat

- Työtapoja vaihdellaan kurssin aikana.

Arviointi

- Hyväksytyt/hylätyt. Hyväksytyt arvosana edellyttää säännöllistä läsnäoloa ja osallistumista tunneilla.

Pelikurssi (LI) SY 1vvt

Tavoitteet

- Pelikurssilla pelataan niin, että hiki lentää! Pelikurssin lajit sovitaan ryhmän kanssa yhdessä. Tavoitteet taulukossa.

Sisällöt

- Suunnitellaan yhteistyössä ryhmän kanssa eri pelimuotoja verkkopeleistä, maalipeleistä ja tarkkuuspeleistä.

Työtavat

- Työtavan valinta riippuu valituista lajeista. Opetusjärjestelyt vaihtelevat pari-, pienryhmä- ja opetusryhmätyöskentelyyn.

Arviointi

- Pelikurssi arvioidaan hyväksytyt/hylätyt. Pelikurssin hyväksytyille arvosanalle vaaditaan aktiivinen läsnäolo tunneilla sekä osallistuminen yhdessä valittuihin lajeihin. Kurssi on hylätty, mikäli oppilas on poissa toistuvasti ilman syytä ja/tai paikalla ollessaan välttää osallistumista peleihin.

Uudet lajit -kurssi (LI) 1vvt

Maailma on täynnä mitä ihmeellisempiä liikuntamuotoja ja tällä kurssilla me kokeilemme niitä! Kurssilla tarvitaan avointa mieltä ja rohkeutta kokeilla uutta. Kurssi pyritään rakentamaan kokonaan sellaisista liikuntamuodoista/lajeista, joita tavallisilla liikuntatunneilla ei ole kokeiltu.

Tavoitteet

Oppilas

- on tunnilla aktiivinen ja oma-aloitteinen
- toimii tunnilla reilusti muita kohtaan
- tutustuu avoimin mielin eri liikuntamuotoihin
- oppii mahdollisten uusien lajien perustaitoja ja sääntöjä

Sisällöt

- Kurssi pyritään rakentamaan ainoastaan sellaisista liikuntamuodoista/lajeista, mitä tavallisilla liikuntatunneilla ei ole vielä kokeiltu.
- Suunnitellaan yhdessä ryhmän kanssa

Työtavat

- Työtavan valinta riippuu valituista lajeista. Opetusjärjestelyt vaihtelevat pari-, pienryhmä- ja opetusryhmätyöskentelyyn.

Arviointi

- Uudet lajit-kurssi arvioidaan hyväksytyksi/hylätyksi. Kurssin hyväksytyille arvosanalle vaaditaan aktiivinen läsnäolo tunneilla sekä osallistuminen yhdessä valittuihin lajeihin.
- Kurssi on hylätty, mikäli oppilas on poissa toistuvasti ilman syytä ja/tai paikalla ollessaan välttää osallistumista liikuntatunnin toimintoihin.

KOTITALOUS

Kotitalouden valinnainen kurssi (KO) SY 1vvt

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on syventää aikaisemmin opittuja tietoja ja taitoja arjen hallinnasta ja hyvinvointiin liittyvistä asioista sekä valmistaudutaan perusopetuksen jälkeiseen elämään.

Sisällöt

- Oppiaineen keskeiset sisältöalueet ovat ruokaosaaminen ja ruokakulttuuri, asuminen ja yhdessä eläminen sekä kuluttaja- ja talousosaaminen kodissa
- Valinnaisessa kotitaloudessa valmistetaan suomalaista kotiruokaa ajankohtaisilla trendeillä ja kansainvälisin tuulahduksin maustettuna
- Yhdessä tekemällä harjoitellaan vastuunottoa tulevaisuutta ajatellen.
- Pohditaan oman toiminnan kautta valintojen merkitystä kuluttajana.

Työtavat

- Kotitalouden monipuolisia taitoja opitaan vaihtelevia työtapoja käyttäen ja soveltamalla tietoa käytäntöön.
- Opiskelu on vuorovaikutusta ja asioiden tekemistä yhdessä.

Arviointi

Lyhytkurssi arvioidaan arvosanoilla hyväksytty/hylätty. Kurssin hyväksytty suorittaminen edellyttää säännöllistä läsnäoloa sekä osallistumista tuntityöskentelyyn.

Hygieniaosaamiskurssi (KO) SY 1vvt

Tavoitteet

- Kurssin tavoitteena on perehtyä hygieniaosaamisen perusasioihin. Elintarvikealalla työskentelevien on hallittava elintarvikehygienian perusasiat, jotta ruokaa osattaisiin käsitellä turvallisesti. Suomalainen elintarvikealan hygieniapassi on luotu edistämään elintarviketurvallisuutta.
- Kurssin lopulla on mahdollisuus osallistua Eviran viralliseen hygieniaosaamistestiin. Hyväksytysti suoritettua testin jälkeen oppilas saa hygieniaosaamistodistuksen sekä -kortin. Nämä maksavat oppilaalle 30 euroa.

Sisällöt

- Kurssilla käsitellään elintarvikealan vaatimia hygieniaosaamisen eri alueita. Näitä ovat mikrobiologian perusteet, ruokamyrkytykset, hygieeniset työtavat, henkilökunnan hygienia, puhtaanapito, omavalvonta sekä elintarvikelainsäädäntö.

Työtavat

- Asioita käydään läpi käytännönläheisesti konkreettisin esimerkein.

Arviointi

- Kurssi arvioidaan hyväksyty/hylätty. Hyväksyty kurssi edellyttää kaikin tavoin aktiivista osallistumista.

Kurkistus maailman ruokakulttuureihin (KO) SY 1vvt

Tavoitteet

- Tavoitteena on lisätä kiinnostusta kansainväliseen ruoka- ja tapakulttuuriin.
- Kurssin aikana perehdytään eri maiden ruokiin ja kulttuureihin. Kurssilla opit valmistamaan maailmalla tunnettuja leivonnaisia ja ruokia. Lisäksi opetellaan kohdemaan yleisimmät fraasit ja numerot kyseisellä kielellä.

Sisällöt

- Oppiaineen keskeiset sisältöalueet ovat ruokaosaaminen, vieraisiin ruokakulttuureihin tutustuminen.
- Yhdessä tekemällä harjoitellaan vastuunottoa tulevaisuutta varten. Tutustutaan eri maiden ruokakulttuureihin sekä kieleen.

Työtavat

- Kotitalouden monipuolisia taitoja opitaan vaihtelevia työtapoja käyttäen ja soveltamalla tietoa käytäntöön.
- Opiskelu on vuorovaikutusta ja asioiden tekemistä yhdessä.
- Keittiötyöskentelyn lisäksi yksin ja ryhmissä toteutettavat kirjalliset tehtävät muodostavat arvioinnin perustan.

Arviointi

- Lyhytkurssi arvioidaan arvosanoilla hyväksytty/hylätty. Kurssin hyväksytty suorittaminen edellyttää säännöllistä läsnäoloa sekä osallistumista tuntityöskentelyyn

SOVELTAVAT (SO) VALINNAISKURSSIT

Laborointikurssi (BI, KE, TE) SO 1vvt

Tavoitteet

- Kurssin tavoitteena on tutustua biologisiin ilmiöihin kokeellisten töiden avulla. Lisäksi tavoitteena on ymmärtää kemiaa biologisten tapahtumien taustalla. Lisäksi kurssi syventää kemian laborointimenetelmien sekä biologisten prosessien ymmärtämistä.

Sisällöt

- Kurssilla suunnitellaan ja toteutetaan kolme biologiaan tai terveyteen liittyvää laboratoriotyötä ryhmän tai oppilaan oman mielenkiinnon mukaan.

Työtavat

- Käytännön työt, tulosten käsittely ja lyhyt kirjallinen loppuraportti.

Arviointi

- Lyhytkurssi arvioidaan arvosanoilla hyväksyty/hylätty.
- Hyväksyty arvosana edellyttää töiden tekemistä ja raportin kirjoittamista.

Media (KU) SO 1vvt

Tavoitteet

- Kurssilla harjoitellaan tieto- ja viestintäteknologioita. Opetellaan tuottamaan omien suunnitelmien mukaan digituotoksia.

Sisällöt

- Tutkitaan eri nykymedioita ja tutustutaan videon- ja kuvankäsittelyyn sekä tehdään itse konkreettisia tuotoksia kuten animaatioita, videoklippejä, Photoshop-julisteita ja minileffoja. Tutkitaan kännykän, ipadin ja tietokoneen hyödyntämistä omassa tekemisessä ja ilmaisussa.

Työtavat

- Yksilö-, pari ja ryhmätöitä.

Arviointi

- Kuvataiteen lyhytkurssi arvioidaan arvosanoilla hyväksytty/hylätty.
- Hyväksytty arvosana edellyttää itse suunnitellun työn tai teoksen valmiiksi saamista.

Kuvataide (KU) SO 1vvt

Tavoitteet

- Kurssi johdattaa oppilaat tutkimaan, syventämään ja ilmaisemaan omaa taiteellista työskentelyä eri kuvataiteen materiaalien, tekniikoiden ja välineiden avulla.

Sisällöt

- Sovelletaan, kokeillaan ja vahvistetaan itselle sopivia tekniikoita ja kuvataiteellisia työtapoja kuten maalaus, piirtäminen, animaatio, video, grafiikka, savi tai kuvanveisto. Suunnitellaan ja toteutetaan itsenäisesti taideteoksia.

Työtavat

- yksilö-, pari ja ryhmätöitä.

Arviointi

- Lyhytkurssi arvioidaan arvosanoilla hyväksyty/hylätty.
- Hyväksyty arvosana edellyttää itse suunnitellun työn tai teoksen valmiiksi saamista.

Retkeilykurssi (LI) SO 1vvt

HUOM! Suuri osa tunneista sijoittuu koulupäivän ulkopuolelle

Tavoitteet

- Retkeilykurssilla opitaan luonnossa liikkumista ja erätaitoja.
- Kurssin tavoitteena on antaa esimerkki retken suunnittelusta ja varustautumisesta sekä elämyksiä luonnossa selviytymisestä.
- Kannustaa oppilasta luonnossa liikkumiseen ja lisätä oppilaan ympäristötietoutta.
- Opetellaan retkeilyn perustaitoja ja tuetaan oppilaan kykyä nauttia luonnossa liikkumisesta.

Sisällöt

- Suunnitellaan ja toteutetaan yhdessä vähintään yksi yönyliretki.
- Harjoitellaan retkeilyn perustaitoja.
- Havainnoidaan luontoa eri aistien avulla.

Työtavat

- Pienryhmä- ja parityöskentelyä retken suunnittelussa ja retkellä.

Arviointi

- Arvioidaan hyväksytyt tai hylätyt arviointina.
- Hyväksytyyn vaaditaan aktiivinen läsnäolo ja loppuretkeen osallistuminen.

Pikselistä tuotteeksi (KS, MA) SO 1vvt

Tavoitteet

- Valinnaisen pikselistä tuotteeksi kurssin tavoitteena on, että oppilas oppii tuottamaan kuvan digitaaliseen muotoon siten, että se on työstettävissä fyysisesti kappaleeksi jollakin työstökoneella.
- Oppilaalla on mahdollisuus tutustua erilaisiin digitaalisen kuvan työstökoneisiin ja syventää jo opittuja piirtotaitoja

Sisällöt

- Tutustutaan ensin ohjelmiin pienten harjoitusten kautta ja lopuksi mahdollisesti yksi isompi projekti missä sovelletaan opittuja taitoja.

Työtavat

- Tutustutaan useaan piirto- ja kuvankäsittelyohjelmaan. Muutetaan kuva työstökoneelle sopivaan tiedosto muotoon.
- Työstetään tai tulostetaan piirretty tuote.
- Opettajajohtoisesti opetellaan ohjelmat ja koneet.
- Pienemmät harjoitukset ovat suppeammin rajattuja aiheiltaan ja mahdollinen isompi projekti on lähtökohdaltaan ongelmakeskeinen tehtävä.

Arviointi

- Arvostellaan hyväksytyt/hylätyt. Hyväksytyt arvosana vaatii aktiivista läsnäoloa sekä hyväksytyt työn kustakin osa-alueesta.

Tietotekniikan perusteet (MA) SO 1vvt

Teknologiaa opiskelevat oppilaat eivät voi valita tietotekniikan perusteita.

Tavoitteet

- Kurssi on tarkoitettu erityisesti niille oppilaille, joilla tietotekniikka ei ole ollut valinnaisaineena kahdeksannella luokalla.
- Tavoitteena on tutustua tietokonelaitteistoon ja käyttöjärjestelmään sekä oppia käyttämään tietokoneen perusohjelmia tehokkaasti ja monipuolisesti.

Sisällöt

- Kurssi koostuu seuraavista kokonaisuuksista, joiden käsittelylaajuus riippuu osallistujien kiinnostuksesta:
  - Tietokonelaitteisto ja käyttöjärjestelmä
  - Tekstinkäsittelyohjelman tehokas hallinta
  - Taulukkolaskenta
  - Kuvankäsittely tietokoneella
  - Internet ja tietoverkot
  - WWW-materiaalin tuottaminen ja kotisivujen teko
  - Tietokoneanimaatio

Työtavat

- Kurssin aiheista tehdään erillisiä harjoitustöitä sekä laajempi kurssin lopputyö, jossa yhdistetään kurssilla opittuja asioita.

Arviointi

- Arvostellaan hyväksyty/hylätty. Hyväksyty arvosana vaatii aktiivista läsnäoloa sekä hyväksytyn työn kustakin osa-alueesta.

Koodausta kaikille (MA) SO 1vvt

Tavoitteet

- Kurssi on tarkoitettu kaikille oppilaille, jotka ovat kiinnostuneita koodauksesta ja 3D-animaatioiden tekemisestä.
- Tavoitteena on perehtyä yksinkertaisten omien pelien tekemiseen Scratch:llä sekä 3D-animaatioiden tekemiseen Blender-ohjelmalla.
- Kurssille voi osallistua ilman aiempaa kokemusta koodauksesta tai 3D-animaatioiden teosta.

Sisällöt

- Kurssin sisältö rakentuu opiskelijoiden tarpeen mukaan
- Kurssilla käsitellään seuraavia asioita oppilaiden kiinnostuksen mukaan:
  - oman pelin tekeminen Scratch- ohjelmalla
  - 3D-hahmon luominen ja animaation tekeminen

Työtavat

- Kurssin aiheista tehdään erillisiä harjoitustöitä sekä laajempi kurssin lopputyö, jossa yhdistetään kurssilla opittuja asioita.

Arviointi

- Arvostellaan hyväksytyt/hylätty. Hyväksytyt arvosana vaatii aktiivista läsnäoloa sekä hyväksytyt työn kustakin osa-alueesta.